

Slovenskej republiky

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ A. M.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. M. V., advokátom v P. a **2/ H. M.** bývajúcej v P., proti žalovaným **1/ G., akciová spoločnosť**, so sídlom v B., zastúpenej JUDr. K. M., advokátkou v P. a **2/ J. S.**, trvale bývajúcej v P., prechodne bývajúcej v P., **o neplatnosť kúpnej zmluvy a iné**, vedenej na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 5 C 146/2008, o dovolaní žalobcu 1/ proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 1. júla 2009 sp. zn. 5 Co 135/2009, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 1. júla 2009 sp. zn. 5 Co 135/2009 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Partizánske rozsudkom z 11. marca 2009 č.k. 5 C 146/2008-215 určil, že kúpna zmluva z X., ktorej predmetom je prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. X., vedenej Správou katastra P. pre k.ú. V. ako pozemok parc. č. KNC X. o výmere X. m² – zastavané plochy a nádvoria, parc. č. KNC X. o výmere X. m² – zastavané plochy a nádvoria, parc. č. KNC X. o výmere X. m² – zastavané plochy a nádvoria a stavba súp. č. X. postavená na pozemku parc. č. KNC X., uzatvorená medzi žalobcami ako predávajúcimi v zastúpení žalovanou 2/ na základe plnomocenstva z X. a žalovaným 1/ ako kupujúcim, je neplatná. Vo zvyšnej časti žalobu žalobcov zamietol a nepriznal im náhradu trov konania. Na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcov je dôvodná len v časti týkajúcej sa neplatnosti kúpnej zmluvy, pretože otázku neplatnosti plnomocenstva si súd musí vyriešiť ako prejudiciálnu otázku. Záver o neplatnosti kúpnej zmluvy odôvodnil tým, že žalovaná 2/ prekročila oprávnenie konať za žalobcov, pretože prekročila pokyny dané jej splnomocniteľmi, ktoré síce nevyplývali z plnomocenstva, ale boli známe osobe, voči ktorej splnomocnenkyňa konala. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že žalovaný 1/ mal vedomosť o tom, že žalobcovia majú záujem predat' predmetné nehnuteľnosti za vyššiu kúpnu cenu než bola dojednaná v zmluve. Žalovaná 2/

prekročila rozsah svojho oprávnenia konať za žalobcov (vnútorné pokyny dané žalobcami známe súčasne žalovanému 1/), preto jej konanie žalobcov nezaväzuje podľa § 33 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže toto konanie ani dodatočne neschválili. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 150 O.s.p., keď dôvody osobitného zreteľa hodné videl najmä v mechanizme uzavierania spornej kúpnej zmluvy.

Na odvolanie žalovaného 1/ Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 1. júla 2009 č.k. 5 Co 135/2009-254 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej, vyhovujúcej časti tak, že návrh zamietol a žalovaným náhradu trov konania nepriznal, keď dospel k záveru, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. Pri svojom rozhodnutí vychádzal z ustanovenia § 32 ods. 2 Občianskeho zákonníka a uviedol, že žalovaná 2/ uzatvorila kúpnu zmluvu na základe platnej plnej moci udelennej jej žalobcami, ktorá bola vypovedaná až po uzatvorení kúpnej zmluvy a oprávňovala ju k takémuto úkonu. Práva a povinnosti z uzatvorenej kúpnej zmluvy preto zaväzujú priamo žalobcov. Predmetná kúpna zmluva obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti a je preto platným právnym úkonom. Žalobcovia v konaní nepreukázali, že žalovaný 1/ mal vedomosť, že žalovaná 2/ môže nehnuteľnosti previesť len za kúpnu cenu X. Sk a nie za nižšiu cenu. Toto obmedzenie nevyplýva z plnomocenstva a preto nemá vplyv na právne účinky konania žalovanej 2/. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanoveniami § 224 ods. 1, 2 § 142 ods. 1 a § 150 ods. 1 O.s.p.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca 1/. Žiadal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 238 ods. 1 a jeho dôvodnosť ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., pretože rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a to v časti, kde odvolací súd posúdil uzatvorenie kúpnej zmluvy ako neprekročenie oprávnenia žalovanej 2/ konať za žalobcov vyplývajúceho z plnomocenstva z X. a v časti, kde posúdil nevedomosť žalovaného 1/ o záujme žalobcov predať nehnuteľnosti za sumu vo výške X. Sk a teda vedomosť žalovaného 1/ o pokynoch daných žalovanej 2/ žalobcami, ktoré nevyplývali priamo z plnomocenstva, ohľadom dojednanej kúpnej ceny v takej výške.

Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení navrhol dovolanie žalobcu 1/ zamietnuť, keď rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za správne a v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, zistenie skutkového stavu týmto súdom zodpovedá vykonaným

dôkazom, preto nemohlo dôjsť ani k inej vade konania spočívajúcej v nesprávnom hodnotení vykonaných dôkazov.

Žalobkyňa 2/ a žalovaná 2/ právo vyjadriť sa k podanému dovolaniu nevyužili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu 1/ je podané opodstatnene.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p., dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. Dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody pritom neposudzuje len podľa toho, ako ich dovolateľ označil, ale podľa obsahu tohto opravného prostriedku.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, alebo prípad rozhodovania vylúčeným

sudcom či súdom nesprávne obsadeným). Žiadna z týchto vád nebola v dovolaní namietaná a ani nevyšla najavo v dovolacom konaní.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje, že každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Z ustanovenia čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov, v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa § 1 O.s.p., Občiansky súdny poriadok upravuje postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ako aj výchova na zachovávanie zákonov, na čestné plnenie povinností a na úctu k právam iných osôb.

Právo na súdnu ochranu, okrem Ústavy Slovenskej republiky (čl. 46 ods. 1), Listiny základných práv a slobôd (čl. 36 ods. 1) a Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 1), zabezpečujú a vykonávajú aj jednotlivé ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku.

Ak tento zákon neustanovuje inak, pre konanie na odvolacom súde platia primerane ustanovenia o konaní pred súdom prvého stupňa (§ 211 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 122 ods. 1 O.s.p. dokazovanie vykonáva súd na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania.

Z ustanovenia § 125 O.s.p. vyplýva, že za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd.

Z ustanovenia § 220 O.s.p. vyplýva, že odvolací súd zmení rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak nie sú splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 219), ani jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 213 ods. 1 O.s.p. odvolací súd je viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil súd prvého stupňa s výnimkami ustanovenými v odsekoch 2 až 4.

Ak má odvolací súd za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, dokazovanie v potrebnom rozsahu opakuje sám (§ 213 ods. 2 O.s.p.).

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom toho, aby odvolací súd mohol zmeniť napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa, ak má za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, je opakovanie dokazovania v potrebnom rozsahu odvolacím súdom. Podmienkou zmeny rozhodnutia v takomto prípade je teda skutočnosť, že odvolací súd sám opakuje v potrebnom rozsahu dokazovanie, na základe ktorého dospeje k skutkovému stavu, odlišnému od skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom, tvoriacemu podklad pre rozhodnutie v danej veci.

Odvolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd síce na pojednávaní dňa 1. júla 2009 doplnil dokazovanie výsluchom žalobcu 1/, avšak v odôvodnení svojho rozhodnutia sa vôbec nevyporiadal s jednotlivými rozpornými skutočnosťami vyplývajúcimi z jeho výpovede a to najmä týkajúcimi sa dojednaní výšky kúpnej ceny. Rovnako však, napriek potrebe, dokazovanie nedoplnil výsluchom žalovanej 2/, ktorá nebola v celom konaní vôbec vypočutá a to i napriek tomu, že aj podľa v spise doložených lekárskeho potvrdení, jej účasti a výsluchu na pojednávaní nič nebránilo (por. čl. 209, 210), pričom bez jej vypočutia skutkový stav v konaní nie je možné bezpečne ustáliť. Tak ako súd prvého stupňa, ani odvolací súd nevenoval žiadnu pozornosť otázke, či a ako skončilo trestné konanie voči žalovanej 2/. Pritom výsledok trestného konania môže mať zásadný vplyv na rozhodnutie v tejto veci, pretože právny úkon, ktorý je rozhodujúcou súčasťou skutku, za ktorý bola osoba, ktorá ho vykonala, uznaná právoplatným rozsudkom v trestnom konaní vinnou zo spáchania trestného činu podvodu, je neplatný pre rozpor so zákonom (por. aj rozsudok NS ČR sp. zn. 30 Cdo 2705/2006, uverejnený v časopise Právní rozhledy č. 18/2006, ale tiež R 4/2008). Súd nižších stupňov pri svojich rozhodnutiach vychádzali z názoru, že v čase uzatvorenia napadnutej kúpnej zmluvy žalovaná 2/ konala na základe plnej moci, ktorá v čase jej podpisu existovala a oprávňovala ju tak uzavrieť v mene žalobcov kúpnu zmluvu. Nevenovali však

žiadnu pozornosť obsahu telefonátu uskutočneného X. o X. hod. z telefónneho čísla X. patriaceho H. alebo M. M., teda v čase ešte pred podpisom predmetnej zmluvy u notárky JUDr. V. o X. hod. a zrejme v prítomnosti žalovaného 1/ (por. čl. 161 a 189).

Ustanovenie § 33b Občianskeho zákonníka upravuje zánik plnej moci. Zákonná terminológia však nie je presná. Plná moc, rovnako ako iné právne úkony, nezaniká, ale stráca právne účinky. Je preto potrebné hovoriť o zániku právnych účinkov plnej moci. Ten je potrebné rozlišovať od zániku právnych vzťahov zo zmluvy upravujúcej vnútorné vzťahy medzi zmocnencom a zmocniteľom. Zánik právnych účinkov plnej moci vyvoláva problém vo vzťahu k tretím osobám, ktoré sa o ňom nemusia dozvedieť. Podľa súčasnej právnej úpravy je odvolanie plnej moci perfektné **oznámením** zmocnencovi. Úkony, ktoré po odvolaní plnej moci zmocnenec urobí, je možné pripočítať zmocniteľovi, len ak dôjde k ratihabícii. Pre správne rozhodnutie vo veci preto bolo nevyhnutné zistiť **obsah** rozhovoru uskutočneného o X. z telefónneho čísla X., pretože k odvolaniu plnej moci mohlo dôjsť aj ústne.

Z uvedeného tak vyplýva, že zistený skutkový stav nie je dostačujúci a odvolací súd si tak nezadovážil dostatočný zákonný procesný podklad pre odlišné hodnotenie dôkazov v zmysle § 132 O.s.p., a preto sú jeho skutkové a na ne nadväzujúce právne závery zatiaľ predčasné a dovolaciemu súdu neprislúcha v súčasnom štádiu konania oprávnenie na ich hodnotenie.

Z uvedeného vyplýva, že konanie odvolacieho súdu je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). K takejto vade bol dovolací súd povinný prihliadnuť, i keď nebola uplatnená ako dôvod prípustného dovolania (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.).

Pokiaľ dovolateľ namietal, že zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Dovolateľom napadnutý rozsudok nebolo možné v dovolacom konaní podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti zaujatých právnych záverov, lebo skutkové zistenia

odvolacieho súdu vyplývajúce zo spisu nedávajú (vzhľadom na už spomenutú tzv. inú vadu konania) pre toto posúdenie dostatočný podklad.

S ohľadom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací napadnutý rozsudok súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách konania pôvodného i dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júna 2010

JUDr. Eva Sakálová, v.r.

predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová